

Sygn. akt I NKRS 26/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Mirosław Sadowski (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z odwołania M.L.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr (...)/2020 z dnia 15 października 2020 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na jedno stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w W., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 474

przy udziale P. D.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 24 marca 2021 r.

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą nr (...)/2020 z 15 października 2020 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na jedno stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w W., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 474, Krajowa Rada Sądownictwa (dalej: KRS lub Rada), na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie

Sądownictwa (Dz.U. z 2019, poz. 84 ze zm., j. t. Dz. U. 2020 poz. 1366 dalej: u.KRS), postanowiła: przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie P. D. do pełnienia urzędu na jedno stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w W. (pkt 1) oraz nie przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie M. L. oraz J. M. do pełnienia urzędu na jedno stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w W. (pkt 2).

W uzasadnieniu KRS wskazała, że na jedno wolne stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w W., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 474, zgłosili się: P. D. - starszy asystent sędziego w Sądzie Okręgowym w W., M.L. - radca prawny, J. M. - starszy asystent sędziego w Sądzie Apelacyjnym w (...)

W celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady, Przewodniczący Rady wyznaczył zespół, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady. Minister Sprawiedliwości nie przedstawił opinii w trybie art. 31 ust. 2b u.KRS.

Na posiedzeniu 12 października 2020 r. zespół członków KRS zapoznał się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami, które po przeanalizowaniu uznał za wystarczające, następnie przeprowadził naradę i postanowił bezwzględną większością głosów (3 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się”) rekomendować Radzie przedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie M. L. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w W. Pozostali kandydaci uzyskali odpowiednio: P. D. - 2 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 1 głos „wstrzymujący się”; J. M. - 1 głos „za”, 0 głosów „przeciw”, 2 głosy „wstrzymujące się”. W posiedzeniu zespołu nie uczestniczył przedstawiciel Krajowej Rady Radców Prawnych, prawidłowo powiadomiony o terminie.

W uzasadnieniu stanowiska zespół wskazał, że za rekomendacją M. L. przemawiają w szczególności (ocenione łącznie): dotychczasowe doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w wykonywaniu zawodu radcy prawnego, uzyskana ocena kwalifikacji, ukończenie studiów podyplomowych.

Rada stwierdziła, że kandydaci biorący udział w konkursie spełniają wymagania ustawowe określone w art. 61 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2020 r., poz. 365; dalej: p.u.s.p.) i art. 18 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2017 r., poz. 1139).

Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy Rada nie podzieliła stanowiska zespołu i postanowiła, że z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na jedno stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w W. zostanie przedstawiona kandydatura P. D. Rada podkreśliła, że podejmując uchwałę kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 i 3 u.KRS i uwzględniła: uzyskane przez kandydatów oceny kwalifikacji, doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych oraz wynik głosowania Kolegium Sądu Okręgowego w Ś.

W uzasadnieniu KRS przedstawiła sylwetki wszystkich kandydatów wraz z opiniami kwalifikacyjnymi sporządzonymi na potrzeby postępowania nominacyjnego.

Odwołujący się M. L. urodził się 11 stycznia 1974 r. w W. W 2000 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie (...) z oceną dobrą, uzyskując tytuł magistra. Od 27 września 1994 r. do 31 stycznia 2006 r. był zatrudniony w „P.” w W. jako pracownik działu kadr, asystent radcy prawnego oraz kierownik działu organizacyjnego. Od 4 marca 2005 r. do 10 listopada 2006 r. pracował w Przedsiębiorstwie Handlowo Usługowym „W.” na stanowisku doradcy prawnego. W 2005 r. ukończył studia podyplomowe w zakresie zarządzania finansowego unijnymi funduszami strukturalnymi. Od 6 listopada 2006 r. do 30 marca 2007 r. współpracował - na podstawie umowy cywilnoprawnej - z Kancelarią Radcy Prawnego J. P. z siedzibą w W. jako asystent radcy prawnego. Od 2 kwietnia 2007 r. do 26 sierpnia 2014 r. prowadził działalność gospodarczą w formie Kancelarii Prawnej T. Od 1 października 2008 r. jest Prezesem Zarządu [...] Spółdzielni Mieszkaniowej w Ś. W 2014 r. złożył egzamin radcowski z łącznym wynikiem pozytywnym. Uchwałą Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...] z 5 czerwca 2014 r. został wpisany na listę radców prawnych tej Izby. Od 27 sierpnia 2014 r.

wykonuje zawód radcy prawnego w Kancelarii Radcy Prawnego „T.” z siedzibą w W.

Ocenę kwalifikacji M.L. sporządziła sędzia wizytator do spraw prawa pracy i ubezpieczeń społecznych Sądu Okręgowego w Ś., która stwierdziła, że kandydat występował w sprawach zróżnicowanych rodzajowo (sprawy z zakresu prawa pracy, ubezpieczeń społecznych, prawa rodzinnego, prawa cywilnego, prawa gospodarczego) jako pełnomocnik stron reprezentując zarówno powodów, jak i pozwanych. Na zlecenie swoich mandantów sporządzał również opinie prawne odnoszące się do spornych kwestii związanych z szeroko rozumianym prawem cywilnym, prawem pracy czy prawem administracyjnym. Jako pełnomocnik procesowy sporządzał pisma procesowe (pozwany, odpowiedzi na pozwany, odpowiedzi na sprzeczny od nakazów zapłaty, pisma przygotowawcze, apelacje, odpowiedzi na apelację, itp.), które merytorycznie odnosiły się do konkretnej sytuacji faktycznej, zawierały wnioski dowodowe, polemizowały ze stanowiskiem strony przeciwnej, czy wydanym orzeczeniem. Pisma procesowe, w szczególności pozwany, zawierały omówienie podstawy faktycznej i prawnej, a zgłaszane wnioski dowodowe były uzasadnione. Środki zaskarżenia zawierały zarzuty w zakresie naruszenia prawa materialnego, prawa procesowego oraz ich uzasadnienie; były składane w ustawowym terminie. Czynności procesowe były podejmowane przez kandydata w omówionych sprawach w terminie, bez zbędnej zwłoki. Nie odnotowano nieuzasadnionych wniosków o odwołanie czy odroczenie rozprawy, czy innych zgłaszanych wniosków, które miałyby wpływ na przewlekłość postępowania. Nie stwierdzono istotnych uchybień w zakresie prawa procesowego, poza jednym przypadkiem, kiedy opiniowany nie uzupełnił braków formalnych apelacji, co skutkowało jej odrzuceniem. Kandydat brał czynny udział w rozprawach, wykazując się kulturą osobistą. Również sposób jego zachowania wobec stron i uczestników postępowania nie budzi zastrzeżeń. Sporządzone opinie prawne zawierają omówienie przepisów prawnych dotyczących określonego stanu faktycznego, który był przedmiotem udzielanych odpowiedzi, z przytoczeniem właściwych przepisów prawa. W każdej opinii prawnej została udzielona odpowiedź na zadane pytanie wraz z jej uzasadnieniem. W konkluzji sędzia wizytator stwierdziła, że analiza zarówno czynności procesowych (pisma procesowe, wnioski, twierdzenia

zgłaszane na rozprawach) podejmowanych w sprawach zawisłych przed sądami powszechnymi, jak również sporządzonych opinii prawnych daje asumpt do pozytywnej oceny kwalifikacji M.L. - kandydata na wolne stanowisko sędziowskie. Jednakże pomimo tej pozytywnej oceny KRS nie rekomendowała M.L.

Odnosząc się do kandydatury P. D. Rada podkreśliła, że przy podejmowaniu decyzji kierowała się oceną kwalifikacyjną oraz doświadczeniem zawodowym kandydatów. W ocenie KRS P. D. posiada doświadczenie zawodowe, obejmujące zatrudnienie na stanowisku asystenta sędziego oraz starszego asystenta sędziego. Kwalifikacje kandydata zostały bardzo wysoko ocenione przez sędziego wizytatora w sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania nominacyjnego ocenie. Opiniujący w szczególności bardzo wysoko ocenił projekty uzasadnień orzeczeń sporządzone przez P. D. z uwagi na ich rzeczowość, dobrą konstrukcję oraz bardzo dobry język prawniczy. Dodał, że projekty te sporządzane były w sprawach bardzo różnorodnych prawniczo, często o dużym stopniu skomplikowania, co oznaczało konieczność starannej analizy przepisów prawa materialnego i procesowego. Sędzia wizytator zwrócił uwagę, że współpracujący z kandydatem sędziowie wskazywali na wysoką jakość jego pracy, zdyscyplinowanie i umiejętność samodzielnego działania, a także dokładność, wnikliwość oraz zaangażowanie. Elementami pozytywnej oceny są również wysoka kultura osobista, umiejętność współpracy, bardzo wysoki poziom wiedzy merytorycznej i umiejętność logicznego rozumowania. Opiniujący podkreślił, że kandydat jest osobą o dużym już doświadczeniu w pracy wymagającej wszechstronnej wiedzy prawniczej i umiejętności organizacyjnych oraz wyraził pogląd, że poczynione ustalenia dają asumpt do stwierdzenia bardzo wysokich merytorycznych i formalnych kwalifikacji P. D. jako kandydata do objęcia urzędu sędziego. Co więcej sędzia wizytator podniósł, że sporządzona przez niego ocena kwalifikacji pozostaje w pozytywnym związku z bardzo wysoką oceną kwalifikacji kandydata dokonaną w kwietniu 2019 r. przez SSO M. E., co oznacza kontynuację jego znakomitej pracy. Ponadto P.D. uzyskał pozytywną opinię Kolegium Sądu Okręgowego w Ś., otrzymując zdecydowanie najwyższą spośród uczestników niniejszej procedury nominacyjnej liczbę głosów „za”.

Rada uwzględniła doświadczenie zawodowe i kwalifikacje pozostałych uczestników postępowania nominacyjnego, uznając, że nie wypełniają oni w stopniu wyższym niż P. D., ocenianych łącznie, kryteriów wyboru wymienionych w art. 35 ust. 2 u.KRS. Rada wskazała, że M. L. od sierpnia 2014 r. wykonuje zawód radcy prawnego i tym samym posiada krótszy staż zawodowy na stanowisku uprawniającym do ubiegania się o stanowisko sędziego sądu powszechnego niż P. D., który od lutego 2011 r. pracuje kolejno na stanowisku asystenta sędziego oraz starszego asystenta sędziego. Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa, ocena kwalifikacji M. L. również nie różnicuje jego kandydatury na niekorzyść kandydata przedstawianego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie. Sędzia wizytator stwierdziła bowiem, że analiza zarówno czynności procesowych (pisma procesowe, wnioski, twierdzenia zgłaszane na rozprawach) podejmowanych przez M. L. w sprawach zawisłych przed sądami powszechnymi, jak też sporządzonych przez niego opinii prawnych, daje asumpt do pozytywnej oceny jego kwalifikacji jako kandydata na stanowisko sędziowskie. Z oceny kwalifikacji P. D. wynika natomiast, że poczynione w niej ustalenia dają asumpt do stwierdzenia bardzo wysokich merytorycznych i formalnych kwalifikacji P. D. jako kandydata do objęcia urzędu sędziego. Ponadto P. D. otrzymał pozytywną opinię Kolegium Sądu Okręgowego w Ś. uzyskując zdecydowanie najwyższą liczbę głosów „za” (7 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 2 głosy „wstrzymujące się”), podczas gdy M. L. otrzymał negatywną opinię tego gremium (0 głosów „za”, 4 głosy „przeciw”, 5 głosów „wstrzymujących się”). Z oceny kwalifikacji P. D. wynika natomiast, że poczynione w niej ustalenia dają asumpt do stwierdzenia jego bardzo wysokich merytorycznych i formalnych kwalifikacji jako kandydata do objęcia urzędu sędziego. Wobec powyższego, to jest łącznego uwzględnienia dotychczasowego doświadczenia zawodowego tych kandydatów (w tym jego długości) oraz uzyskanych przez nich ocen kwalifikacji Rada uznała, że kryterium różnicującym te kandydatury w najwyższym stopniu jest poziom poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w Ś. Rada uwzględniła, że P. D. otrzymał pozytywną opinię Kolegium Sądu Okręgowego w Ś. uzyskując zdecydowanie najwyższą liczbę głosów „za” (7 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 2 głosy „wstrzymujące się”).

Rada dokonała wszechstronnej analizy wszystkich zgromadzonych w sprawie materiałów - w tym między innymi załączonych do kart zgłoszenia opinii służbowych i informacji dotyczących podnoszenia kwalifikacji zawodowych - i uznała, że P. D. spełnia wszelkie wymagania ustawowe, w tym także w zakresie długości wymaganego stażu pracy, stawiane osobom ubiegającym się o stanowisko sędziego sądu rejonowego, a całokształt okoliczności sprawy - w tym przede wszystkim odpowiednia wiedza prawnicza, zdobyte doświadczenie zawodowe, a także wysoka ocena kwalifikacji oraz zdecydowanie najwyższe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w Ś. - przemawiają za wyższością jego kandydatury nad pozostałymi kandydaturami. Mając na względzie przedstawione wyżej argumenty KRS uznała, że w niniejszej procedurze nominacyjnej, oceniane łącznie, kryteria wyboru wymienione w art. 35 ust. 2 u.KRS w najwyższym stopniu wypełnia P. D.

Rada wskazała, że uwzględniła także poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w Ś., które na posiedzeniu 9 września 2020 r. pozytywnie zaopiniowało kandydatury Pana P. D. (7 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 2 głosy „wstrzymujące się”) i Pani J. M. (2 głosy „za”, 1 głos „przeciw”, 6 głosów „wstrzymujących się”) oraz negatywnie zaopiniowało kandydaturę Pana M.L. (0 głosów „za”, 4 głosy „przeciw”, 5 głosów „wstrzymujących się”). Rada podkreśliła, że najwyższe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w Ś., tj. pozytywną opinię ze zdecydowanie najwyższą liczbą głosów „za” otrzymał P. D.

Rada stwierdziła, że o przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie Pana P. D. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w W. zdecydował całokształt okoliczności sprawy, a w szczególności oceniane łącznie: odpowiednia wiedza prawnicza, dotychczasowe doświadczenie zawodowe, wysoka ocena kwalifikacji i najwyższe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w Ś. Powyższe okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa 15 października 2020 r. na kandydaturę: P. D. oddano 11 głosów „za”, nie oddano głosów „przeciw”, oddano 4 głosy „wstrzymujące się”, w rezultacie czego kandydatura ta uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów; M. L. oddano 10 głosów „za”, nie oddano głosów „przeciw”, oddano 5 głosów „wstrzymujących

się”, w rezultacie czego kandydatura ta uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów; J. M. oddano 3 głosy „za”, nie oddano głosów „przeciw”, oddano 12 głosów „wstrzymujących się”, w rezultacie czego kandydatura ta nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Jak wynika z powyższego, P. D. i M.L. uzyskali bezwzględną większość głosów. W związku z tym, że do obsadzenia w tym postępowaniu przewidziano jedno stanowisko sędziowskie, to zgodnie z § 12 ust. 2 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa stanowiącego załącznik do uchwały nr 158/2019 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa (M.P. z 2019 r. poz. 192), za wybranego do przedstawienia z wnioskiem o powołanie uznano P. D., który uzyskał najwięcej głosów „za” spośród osób, które otrzymały bezwzględną większość głosów.

M. L., działając na podstawie art. 44 ust. 1 u.KRS, wniósł odwołanie od powyższej uchwały, zarzucając naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności:

1) art. 33 ust. 1 u.KRS polegające na powzięciu uchwały bez wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności sprawy i pozostającego w sprzeczności z informacjami zawartymi w posiadanej dokumentacji,

2) art. 35 ust. 1 i 2 u.KRS polegające na pominięciu przy głosowaniu rekomendacji Zespołu określonej w Protokole zespołu członków Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 października 2020 roku nr (...) i niewyjaśnieniu przyczyn, z powodu których rekomendacji tej nie wzięto pod uwagę.

Odwołujący się wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały w części, tj. punktu 1 oraz punktu 2 w zakresie odnoszącym się do nieprzedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie M. L. do pełnienia urzędu na jedno stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w W. i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa.

W uzasadnieniu Odwołujący się podniósł, że z treści nagrania przebiegu posiedzenia Rady w dniu 15 października 2020 r. wynika, że nie zostały w sposób wyczerpujący zbadane wszystkie okoliczności sprawy, co oznacza brak wszechstronnego rozważenia sprawy przez KRS. Skarżący podkreślił, że posiada dłuższy od P. D. staż zawodowy uprawniający do ubiegania się o stanowisko

sędziego sądu rejonowego. P. D. egzamin sędziowski złożył w listopadzie 2018 roku, natomiast skarżący został wpisany na listę radców prawnych uchwałą Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...]. w dniu 5 czerwca 2014 r. Mając na uwadze treść art. 61 § 1 pkt 6, w związku z treścią art. 61 § 2 pkt 4 p.u.s.p. skarżący nabył uprawnienie do ubiegania się o stanowisko sędziego sądu rejonowego w sierpniu 2017 r., natomiast P. D. w listopadzie 2018 r. Przyjęcie przez Radę wniosku, że Odwołujący się posiada krótszy staż zawodowy na stanowisku uprawniającym do ubiegania się o stanowisko sędziego sądu rejonowego niż P. D. jest więc sprzeczne z informacjami będącymi w posiadaniu Krajowej Rady Sądownictwa i w tym zakresie wskazuje na brak wszechstronnego rozważenia sprawy.

W dalszej kolejności Odwołujący się podniósł, że w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały brak wyjaśnienia przyczyn, dla których Rada pominęła rekomendację Zespołu, co może wskazywać na brak wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności sprawy, a w szczególności nie wzięcia pod uwagę tak istotnego faktu jakim jest rekomendacja Zespołu. Jako kontrargument dla pominięcia wyjaśnienia przyczyn nie uwzględnienia rekomendacji Zespołu powołano się na stanowisko Kolegium Sądu Okręgowego w Ś., wyrażające zdecydowane poparcie dla kandydatury P. D. Odwołujący się podniósł także, że w uzasadnieniu uchwały pominięto stanowisko Sędziego Z. Ł., który na posiedzeniu Rady 15 października 2020 r. wyjaśnił przyczyny jednogłośnie rekomendacji udzielonej przez Zespół Odwołującemu się, wskazując powody udzielenia jednogłośnie rekomendacji kandydatowi, który nie uzyskał poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w Ś. (nagranie z posiedzenia od godz. 03:08:10 do godz. 03:10:35).

W odpowiedzi na powyższe odwołanie Rada wniosła o jego oddalenie w całości, jako pozbawionego uzasadnionych podstaw. Rada wskazała, że zgodnie z brzmieniem przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 365) na stanowisko sędziego sądu rejonowego może być powołany między innymi ten, kto spełnia wymagania określone w art. 61 § 1 pkt 1-5 oraz wykonywał zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza. Zgodnie natomiast z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy - Prawo

o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 1139; dalej: ustawa zmieniająca) osoba, która na podstawie art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 694 oraz z 2016 r. poz. 1633) oraz art. 65 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2017 r., poz. 146) w dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej spełnia wymagania do powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego, zachowuje to prawo przez 7 lat od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej. Zgodnie zaś z art. 65 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2017 r., poz. 146) oraz art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 694 oraz z 2016 r. poz. 1633) w brzmieniu poprzedzającym wejście w życie ustawy zmieniającej na stanowisko sędziego sądu rejonowego może być powołana między innymi osoba, która oprócz spełnienia szeregu innych wymagań była zatrudniona na stanowisku referendarza sądowego lub asystenta sędziego.

Rada wyjaśniła, że mając na względzie powyższe przepisy, nadała - w odniesieniu do doświadczenia zawodowego kandydatów - rozstrzygające znaczenie ich doświadczeniu zdobytemu odpowiednio w trakcie wykonywania zawodu radcy prawnego (Odwołujący się) oraz pracy na stanowisku asystenta sędziego/starszego asystenta sędziego (P. D.). Rada zwróciła uwagę, że czym innym jest doświadczenie zawodowe w pracy na stanowisku uprawniającym do ubiegania się o stanowisko sędziego sądu powszechnego, a czym innym złożenie egzaminu zawodowego. Rada nie różnicowała bowiem kandydatów przez pryzmat tego, od jak dawna spełniają wymogi formalne stawiane kandydatom na stanowisko sędziowskie, ale oceniała ich doświadczenie zawodowe na stanowiskach związanych ze stosowaniem prawa, których zajmowanie - po spełnieniu rozmaitych dodatkowych kryteriów - umożliwia zgłoszenie się kandydata na stanowisko sędziowskie. Rada podkreśliła, że posiada pełne prawo do szczególnej oceny stażu i treści doświadczenia zawodowego na tych stanowiskach lub w tych zawodach, z których wykonywaniem sam ustawodawca połączył przyznanie zdolności do ubiegania się o nominację sędziowską.

Odnosząc się do drugiego z podniesionych przez Odwołującego się zarzutów, Rada stwierdziła, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego rekomendacja zespołu jej członków nie jest dla niej wiążąca. Wyczerpująca argumentacja zawarta w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały (dotycząca doświadczenia zawodowego kandydatów, uzyskanych przez nich ocen kwalifikacji oraz poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w Ś.) pozwala, zdaniem KRS, na ustalenie, dlaczego nie podzieliła ona rekomendacji zespołu jej członków.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie, jako niezasadne, nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 zd. 1 u.KRS, uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Stosownie do art. 44 ust. 3 u.KRS do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, z wyłączeniem art. 87¹ k.p.c. Zgodnie natomiast z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje odwołanie w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod rozagę tylko nieważność postępowania.

Kontrola sądowa uchwał KRS w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi RP kandydata na urząd sędziego dotyczy przestrzegania określonego w art. 60 Konstytucji prawa równego dostępu do służby publicznej oraz określonych w art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji równości wobec prawa i zakazu dyskryminacji. W myśl art. 45 ust. 1 Konstytucji kontrola ta jest konieczna i opiera się na weryfikacji, czy postępowanie konkursowe na urząd sędziego zostało przeprowadzone na podstawie przejrzystych kryteriów selekcji kandydatów i obsadzania poszczególnych stanowisk w służbie publicznej (zob. wyrok TK z 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK-A 2008/4/63; wyrok Sądu Najwyższego z 25 lutego 2013 r., III KRS 95/13). Przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP jest przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też wiarygodności danej osoby z punktu widzenia

kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania. Ochrona sądowa udzielana kandydatowi na określone stanowisko sędziowskie, dokonywana przy uwzględnieniu art. 60 Konstytucji RP, winna zatem być ograniczona do oceny zgodności z prawem zastosowanej *in casu* procedury oceny kandydatury bądź kandydatur i w efekcie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem. Artykuł 32 Konstytucji statuuje z kolei zasadę równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne (ust. 1) oraz zakazuje dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny (ust. 2). Dlatego kontrola sądowa postępowania przed Radą w zakresie jej zgodności z tym przepisem powinna sprowadzać się do oceny, czy wszyscy kandydaci uczestniczący w procedurze konkursowej byli traktowani jednakowo oraz czy żaden z nich nie był w jakikolwiek sposób dyskryminowany.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazuje się, że sprawowana przezeń kontrola obejmuje w szczególności ocenę tego, czy KRS w odniesieniu do wszystkich uczestników procedury nominacyjnej zastosowała przejrzyste, jednolite i sprawiedliwe kryteria selekcyjne (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 10 października 2019 r., I NO 142/19; 9 maja 2019 r., I NO 35/19; 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; 6 października 2015 r., III KRS 50/15).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy uznał za niezasadne podniesione przez Odwołującego zarzuty. W pierwszej kolejności wskazać należy, że ustawowe wymogi podejmowania przez KRS uchwał dotyczących kandydatów na stanowiska sędziowskie (art. 33 i art. 35 u.KRS) nakładają na ten organ obowiązek procedowania na podstawie zgromadzonej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania. Rada ma przy tym obowiązek kierować się oceną kwalifikacji kandydatów, uwzględniając ich doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia. Katalog ten nie ma charakteru wyczerpującego, nie stanowi również hierarchii kryteriów, a Rada sama decyduje, które kryteria w danym postępowaniu nominacyjnym uzna za kluczowe. Ocena doboru kryteriów, a także znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie poszczególnych

kandydatów stanowi wyłączną kompetencję Rady (wyrok Sądu Najwyższego z 5 września 2013 r., III KRS 210/13).

Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika, że Rada zgromadziła obszerną dokumentację, w pełni odzwierciedlającą zarówno przebieg kariery zawodowej każdego z kandydatów, jak i opinie sporządzone na potrzeby postępowania nominacyjnego. Rada prawidłowo wskazała przebieg kariery zawodowej każdego z kandydatów. Podkreślić także należy, że kryterium stażu pracy nie miało charakteru decydującego w niniejszym postępowaniu nominacyjnym.

Odwołujący podniósł także bliżej nieokreślone nieprawidłowości, które miały miejsce podczas posiedzenia Rady, które w jego ocenie stanowią podstawę uznania uchwały za sprzeczną z prawem. Jak już wyżej wspomniano, Sąd Najwyższy jest związany zarzutami podniesionymi w odwołaniu, a z urzędu rozpoznaje tylko nieważność postępowania. Ogólne wskazanie przez Odwołującego, że z nagrania przebiegu posiedzenia Rady z 15 października 2020 r. wynika, że nie zostały w sposób wyczerpujący zbadane wszystkie okoliczności sprawy, co oznacza brak wszechstronnego rozważenia sprawy przez KRS, nie spełnia wymagań prawidłowego sformułowania zarzutu (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Podobnie ocenić należy stwierdzenie Odwołującego się, że wypowiedź członka Rady dotycząca jednogłośnej rekomendacji udzielonej przez Zespół Odwołującemu się, w której wskazuje - oceniane indywidualnie i subiektywnie - powody udzielenia tej rekomendacji kandydatowi, który nie uzyskał poparcia środowiska sędziowskiego. Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika, że Rada dysponowała pełną wiedzą o wszystkich kandydatach, wynikającą ze zgromadzonego materiału, rozważyła całokształt okoliczności sprawy, stosując kryteria ustawowe, a następnie, w wyniku głosowania, dokonała wyboru najlepszego kandydata.

Zgodnie z treścią art. 42 ust. 1 u.KRS uchwały Rady w sprawach indywidualnych wymagają uzasadnienia. Rada jest zatem zobligowana do wyjaśnienia wszystkim kandydatom, jakimi kryteriami kierowała się przy wyborze kandydatów. Uzasadnienie decyzji Rady ma na celu umożliwienie kandydatom porównania swojej kandydatury z innymi (zrozumienie dlaczego inni kandydaci, zdaniem rady, okazali się lepsi) oraz zweryfikowanie czy zachowane zostały

wszystkie zasady proceduralne postępowania nominacyjnego, w tym zastosowanie ustawowych kryteriów wyboru kandydatów w sposób jednolity, co poddaje się osądowi w toku postępowania sądowego. Odwołujący się zarzucił naruszenie art. 35 ust. 1 i 2 u.KRS polegające na pominięciu przy głosowaniu rekomendacji Zespołu określonej w Protokole zespołu członków Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 12 października 2020 roku nr (...) i nie wyjaśnieniu przyczyn, z powodu których rekomendacji tej nie wzięto pod uwagę. Wprawdzie powołanie zespołu oraz przygotowanie opinii przez zespół stanowią obligatoryjny element procedury nominacyjnej, to Rada nie jest związana stanowiskiem zespołu. Podkreślić także należy, że lista o której mowa w art. 35 u.k.r.s., jest rodzajem stanowiska zespołu, podejmowanego w przypadku, gdy na wolne stanowisko sędziowskie, zgłosił się więcej niż jeden kandydat. Zespół powinien dokonać wyboru i przedstawić Radzie najlepszego lub najlepszych kandydatów z punktu widzenia kryteriów określonych w ust. 2. Lista ma więc charakter listy rankingowej, zamykającej ten etap wyboru kandydata, który należy do zadań zespołu przygotowującego sprawę do rozpatrzenia przez Radę (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12). Rada nie jest związana stanowiskiem Zespołu, które ma charakter pomocniczy i nie jest równoznaczne ze stanowiskiem Rady, ani tym bardziej nie może być utożsamiane z uchwałą Rady w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi kandydatów na stanowisko sędziego w postępowaniu nominacyjnym.

Wprawdzie Rada nie wskazała wprost motywów decyzji, dlaczego nie podzieliła stanowiska Zespołu, lecz w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały Rada w bardzo obszerny i wyczerpujący sposób porównała wszystkich kandydatów, wskazując że to P. D. jest najlepszym kandydatem. Rada dokonując oceny kandydatów, kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 1 i 2 u.KRS, w szczególności oceną kwalifikacyjną oraz doświadczeniem zawodowym kandydatów. Z oceny kwalifikacji P. D. wynika, że poczynione w niej ustalenia dają asumpt do stwierdzenia bardzo wysokich merytorycznych i formalnych kwalifikacji P. D. jako kandydata do objęcia urzędu sędziego. Pozostali kandydaci otrzymali ocenę pozytywną. J. M., mimo dłuższego stażu, nie otrzymała poparcia środowiska sędziowskiego, ani nie otrzymała wyższej oceny kwalifikacji od P. D. Resumując Rada stwierdziła, że całokształt okoliczności sprawy - w tym przede wszystkim

odpowiednia wiedza prawnicza, zdobyte doświadczenie zawodowe, a także wysoka ocena kwalifikacji oraz zdecydowanie najwyższe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w Ś. - przemawiały za wyższością kandydatury P. D. nad kandydaturami M.L. i J. M.

Wbrew twierdzeniom Odwołującego się, w uzasadnieniu uchwały wskazano jednoznacznie i w sposób wyczerpujący motywy wyboru P. D., także w porównaniu do kandydatury Odwołującego się. Nie ulega wątpliwości, że Rada dokonała wyboru kierując się kryteriami ustawowymi, a dokonany przez KRS wybór uwzględniał doświadczenie i kwalifikacje zawodowe kandydatów, dotychczasowy przebieg kariery zawodowej, w tym prawidłowo ustalony staż pracy, oraz poparcie środowiska sędziowskiego. Rada uznała, że Odwołujący się nie wypełnił ocenianych łącznie kryteriów wyboru, w stopniu wyższym od kandydata przedstawionego we wniosku o przedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do powołania na urząd sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w W. Nie jest zatem zasadne twierdzenie Odwołującego się, że Rada podjęła uchwałę arbitralnie, z pominięciem rekomendacji Zespołu, bez uzasadnienia swojego stanowiska. Podkreślić także należy, że rekomendacja zespołu nie zawiera obszernego uzasadnienia, do którego Rada mogłaby się szczegółowo odnieść.

W ocenie Sądu Najwyższego, Rada dokonała wyboru po zapoznaniu się z obszerną i kompletną dokumentacją, w oparciu o całościową ocenę kandydatów, wyjaśniła motywy decyzji o wyborze P. D. na stanowisko sędziego sądu rejonowego, odnosząc się szczegółowo do wszystkich kryteriów ustawowych, w tym opinii o kandydatach, a powyższe jest spójne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Rada wyraźnie i jednoznacznie wskazała kryteria, które zdecydowały o wyborze kandydata, co w pełni uzasadnia wybór innego kandydata niż rekomendowany przez zespół. Wobec powyższego sąd Najwyższy stwierdził brak podstaw do przyjęcia, że KRS naruszyła art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 1 i 2 u.KRS w sposób wskazany przez Odwołującego się, a tym samym że zaskarżona uchwała jest sprzeczna z prawem. Zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały wyjaśnienia dotyczące dokonanego przez Radę wyboru świadczą o tym,

że o wyborze decydowała całościowa ocena wynikająca z łącznego zastosowania właściwych kryteriów tej oceny.

Wobec bezzasadności podstaw i zarzutów odwołania, Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS. orzekł o jego oddaleniu.